

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT

ALS EENS ARENDS PSALM 102:9

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Ds K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Aartsen, Sapp; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Bots, Grand Rapids; Dr Joh. C. Breen, Amsterdam; Dr K. Fernhout, Ypsland; Prof. Dr P. W. Groothuis, Amsterdam; Prof. Dr T. Harbstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Sluis; Dr B. A. Koopmans, Amsterdam; Dr J. O. Kuntz, Arnhem; Dr H. W. Laman, Assen; Dr C. Luidjes, Amsterdam; Dr S. O. Los, Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijer, Rotterdam; Dr Meinen, Groningen; Dr J. C. Rullmann, Utrecht; J. Strikwouda, Dokkum; Dr L. Thijss, Zwolle; Dr J. Veldkamp, Hilversum; E. Visser, Arnhem; Dr D. H. Th. Vollenhoven, Gravenhage; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wicunga, Hoofddorp; Mr J. A. de Witte, Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Breestraat 14, Amsterdam.

Druckers-Uitgevers:
GOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36900.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling
Voor 't Buitenland en Ned-Indië f1.50 per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15.

Tot nadere aankondiging is het adres van den Eindredacteur: DUITSCHE KAMPWEG, WOLFHEZE.

INHOUD: Het Amerikaanse Wijkkerken-stelsel — ons ten voorbeeld V. — Uit de Schrift: Tempelbouw (Zach. 6:12) — Kerkelijk Leven: Maar met een verbeterde Bijbelvertaling langer gedraaid? XXI. Schrift en Schriftbeoefening V. Wachten — Geestelijke Adviezen: Het zakelijk verband in het gebouwen. — Uit het Pol. en Soc. Leven: De duurt. — Literatuur en Kunst: Naar waar de appelboom groeien. — Zending en Evangelisatie: Niet langer gesloten! — Uit de Buitenlandsche Kerken: Synode Christian Reformed Church in N.A. Persepolis. — Perschaan: — Kerknieuws. — Advertentiën.

HET AMERIKAANSCH WIIKKERKEN-STELSEL — ONS TEN VOORBEELD.

V.

Het groot aantal kerkgebouwen is niet alleen te verklaren uit de talrijkheid van de „denominations“, maar niet minder draagt het streng doorgevoerde parochiestelsel het zinnig ertoe bij.

Om drieërlei reden ontstaat er een nieuwe parochiekerk.

1o, omdat een kerkgebouw te klein wordt voor de steeds groeiende gemeente.

2o, omdat ergens een nieuwe wijk ontstaat.

3o, omdat tengevolge van het Amerikaanse proces het sterk toenemende Engelsch sprekende deel der gemeente om eigen diensten vraagt.

Om het leven van een Amerikaanse parochiekerk goed te laten kunnen, kiezen wij er één van uit en deelen allerlei bijzonderheden omtrent haar mee.

Toelichting over den staat van inkomsten.

Bezien wij nu nader den staat van uitgaven der wijkkerk.

Eerst wordt vermeld „Leeraars Tractement“. Dat bedraagt 2800 dollar of een kleine 7000 gulden.

Daar komt nog bij een vrije pastorie.

En welk een pastorie!

Onze foto geeft er eenig denkbeeld van.

De Amerikaanse stadspredikant behoeft zich niet met een bovenhuis te behelpen, maar de gemeente stelt een ruime villa tot zijn beschikking.

Niet tusschen andere huizen ingedrukt, maar geheel vrij staand, midden in het groen.

Onder het hoofd „Telephone“ wordt een bedrag genoemd van 52 dollar 12 dollarcents. De kosten van de telefoon, welke in de pastorie is aangebracht, worden eveneens door de kerk gedragen.

Ook de post „Auto Onderhoud“ wijst op een bijzondere bevoorrechtiging. Een predikant zonder auto kan men zich in Amerika bijna niet denken. Auto's zijn in den regel geschenken van de gemeente. Maar ook voor de jaarlijkse onkosten wordt gezorgd. Daarbij loeren geen Argus-oogen erop of hij zijn auto alleen gebruikt in dienst der kerk dan wel, dat hij voor zijn genoegen met de zijnen er een „trip“ mee maakt. De kruidenierseest — ik bedoel daarmee niet eenigen kruidenier-lezer onaangetaan te zijn, men weet, dat dit een term is met vaststaande beteekenis — is den Amerikaan geheel en al vreemd. Er zijn predikanten, die voor de bearbeiding van hun wijk geen auto noodig hebben. Maar de gemeenten willen niet, dat zij beneden hun stand leven. Dat komt de eer van de kerk te na. En daarom neemt nie-

mand er aanstoot aan, wanneer voor benzine-gebruik en misschien reparatie in een jaar 200 dollar of circa 500 gulden wordt besteed.

Hierbij mag niet worden vergeten, dat krachtens het eigenaardige belastingstelsel in Amerika de predikant in den regel geen belasting betaalt. Hoe dat zoo komt, kunnen wij niet in een paar woorden uitleggen. Wanneer men daarmee vergelijkt, wat er b.v. voor de Amsterdamsche predikanten jaarlijks aan belasting van hun traktement afgaat, zou, indien onze predikanten er niet te hoog voor stonden, wel eens een tikje jaloezie hun hart kunnen binnenglijpen.

En ook hiermee zijn wij er nog niet.

De Staat kent aan „geestelijken“, van welke gezindte ook, het privilege toe te reizen voor half geld. Waar nu de afstanden in Amerika groot zijn, beteekent dit voor den predikant, wiens familieleden ver van hem afwonen, geen gering voordeel.

Natuurlijk denkt de kerk er niet aan voor te rekenen; zij spaart zooveel uit aan belasting en zooveel aan reizen, daarom kunnen wij nu traktement wel wat verlagen.

Hoewel ook in Nederland de toestanden veel zijn verbeterd, slaan toch de Amerikaanse kerken het record.

Zij stellen inderdaad haar predikanten in staat om zonder zorg te leven.

Dat daartoe het wijkkerken-stelsel niet weinig bijdraagt, springt in het oog.

Behalve het predikantstraktement keert de bedoelde wijkkerk nog 712 dollar uit aan „preekbeurten“ en gratificatie en goed 45 dollar aan „catechiseeren“, alzoo samen een 1900 gulden.

In deze wijkkerk werden (het was nog vóór het instellieren van een nieuwe Engelsch-sprekende kerk) elken Zondag 4 diensten gehouden. De eigen predikant nam den eenen Zondag, twee Hollandsche en één Engelschen, den anderen twee Engelsche en één Hollandschen dienst waar. Ook kwam het voor, dat hij slechts twee diensten had. Voor één of twee diensten moest men dan de hulp van een anderen predikant inroepen. Vandaar deze betrekkelijk hooge som voor preekbeurten.

Driemaal preeken is in een gemengde gemeente (Hollandsch en Engelsch sprekend) vrijwel regel. Dat daardoor veel van de krachten van den predikant wordt gevergd, in niet zoo weinige gevallen te veel, kan niet worden ontkend. De kerken zouden er wel bij varen, indien hierin zoo spoedig mogelijk verandering werd gebracht. Want drie verzorgde preeken iedere week te houden is geen kleinigheid. Over het algemeen blijven de predikanten niet zoolang op een zelfde plaats. De wisseling is daar veel sterker dan hier. Op den duur wordt daardoor o.i. het belang der gemeente geschaad. En dat aan die herhaalde verandering van standplaats het driemaal preeken eenige schuld draagt, gelooven wij stellig. Wij willen de schaduwzijde evenzeer laten zien als de lichtzijde. Maar deze schaduwzijde vloekt volstrekt niet uit het wijkkerkenstelsel voort.

Ook voor het catechiseeren is hulp vereischt. De predikant alleen kan dat niet af. Men kan dit zelf nagaan, wanneer men weet, dat de kinderen van hun achtste jaar af de catechisatie bezoeken, soms op nog jeugdiger leeftijd. Dat houdt verband met de ontstentenis van Christelijke Scholen op vele plaatsen. De Christelijke School heeft daar een harten strijd om het bestaan te voeren. Niet alleen wordt zij niet van staatswege gesubsidieerd, maar de vrijheid om Scholen met den Bijbel op te richten en in stand te houden, wordt in sommige staten aangevochten. De schoolstrijd is in Amerika dan ook lang niet uitgestreden. Daarvan spreekt nog een andere post in dezen staat van uitgaven. Dat in het land der vrijheid op deze vrijheid aanslagen worden gepleegd, is zeker een donkere schaduw op het overigens zoo in zonschijn spelende Amerikaansche leven. Dit spruit niet zoozeer

uit onverdraagzaamheid voort als wel uit een zucht naar uniformiteit, welke den Amerikaan eigen is. Doch ook zoo genomen, vertoont de schoolstrijd daar veel gemeenschappelijke trekken met den schoolstrijd, die voor een deel achter ons ligt. Gedeeltelijk is het daaraan toe te schrijven, dat de kinderen zoo jong op catechisatie komen en ook naar de Zondagsschool worden gezonden. Zelfs daar, waar een Christelijke School bestaat, blijft men, naar ons inzicht met zeker konservatisme — want ook in het progressieve Amerika is konservatisme niet onbekend — aan de vroegere gewoonte getrouw. De predikant, die daarmee zou willen breken, zou zich wellicht op sterken tegenstand hebben voor te bereiden. En over het geheel blijven de predikanten te kort in een gemeente om hierin verandering te kunnen brengen. Daarenboven raakt het hier geen beginselkwestie. Het zou zeker niet verantwoord zijn daarvoor een kerk in rep en roer te brengen. Met dat al wordt het getal catechisaties te groot voor één predikant. In de wijkkerk, door ons bedoeld, leveren dan ook theologische studenten bijstand en namen des Zaterdagscatechisaties voor hun rekening.

Ook hier raak ik weer iets aan, dat voor ons een novum is. Studenten uit catechiseeren! Maar ook dit heeft voor het wijkkerken-stelsel als zodanig geen belang.

De janitor of koster, eigenlijk: deurwachter, is in de wijkkerk een man van veel besognes. Niet alleen heeft hij de zorg voor het kerkgebouw, maar ook voor de centrale verwarming en voor de tuinen, zoowel rond kerk als pastorie.

Gelijk men op onze foto's zien kan zijn kerk en pastorie op een terras gebouwd. Dat doet de Amerikaan gaarne. De glooiing van dat terras is

met gras bedekt. Dat geeft aan de straten in de buitenwijken zulk een vroolijk en landelijk aanzien. De „sidewalks“, de trottoirs, zijn niet, gelijk bij ons met klinkers of kleine vierkante cementsteenen geheel bestraat, maar twee rijen groote cementsteenen (haast zei ik: zerken) liggen in het midden en steken helder af tegen den harden grond daarnaast. Daaruit klimt dan de groene terrasrand geleidelijk op. Terras en terrasrand worden bijna overal waar men komt keurig in orde gehouden, in de wijken der welgestelden natuurlijk het meest. Gedurende het grootste deel van het jaar wordt het gras elken dag gesproeid en eens in de week geknipt.

Dat alles rust op de schouders van den janitor, die wel weet, wat hij te doen heeft. In het verslag van 1924 is er sprake van janitors, doch in dat van 1923 slechts van één, die daarvoor gehonoreerd werd met 1248 dollar of ongeveer 3000 gulden.

Ook de organisten worden bezoldigd.

De orgels in deze wijkkerken zijn gewoonlijk niet zoo groot als bij ons.

Vaak zijn zij geplaatst op het platform en de organist of organiste zit niet achter groene gordijntjes verscholen, maar de gehele gemeente kan hen zien en zij de gemeente.

Dat komt vooral bij het kollekteeren van pas. Voorzover ik het bijwoonde speelt de organist